

EIROPAS KOMISIJAS ATBILDES UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU:

“ES ATBALSTS TŪRISMAM: IR VAJADZĪGS JAUNS STRATĒGISKAIS VIRZIENS UN LABĀKA FINANSĒŠANAS PIEEJA”

KOPSAVILKUMS

V. (1.ievilkums) Komisija 2020. gada 10. martā pieņēma jaunu industriālo stratēģiju,¹ lai palīdzētu Eiropas industrijai ieņemt vadošo pozīciju zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā un veicinātu Eiropas globālo konkurētspēju un stratēģisko autonomiju. Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi, ES industriālās stratēģijas 2021. gada 5. maija atjauninājumā ir uzsvēta nepieciešamība vēl vairāk paātrināt zaļo un digitālo pārkārtošanos un palielināt ES industriālo ekosistēmu noturību. Šajā nolūkā Komisija ierosina kopā ar ieinteresētajām personām līdzradīt pārkārtošanās ceļus kā būtisku sadarbības instrumentu industriālo ekosistēmu pārveidei. Prioritāte tiek piešķirta tām ekosistēmām, kas saskaras ar vislielākajām problēmām un kuras vissmagāk ir skārusi krīze, sākot ar tūrismu. Šie ceļi ļaus noteikt darbību mērogu un problēmas, tostarp, piemēram, ieguldījumu vai tehnoloģiju vajadzības, lai atbalstītu rūpniecības pārkārtošanos uz 2030. gadu un pēc tam.

2021. gada jūnijā Komisija publicēja dokumentu “*Scenarios towards co-creation of a transition pathway for tourism for a more resilient, innovative and sustainable ecosystem*” (Scenāriji virzībai uz pārkārtošanās ceļa līdzradīšanu tūrismam noturīgākas, inovatīvākas un ilgtspējīgākas ekosistēmas izveidei)², tādējādi uzsākot līdzradīšanas procesu tūrisma pārkārtošanās ceļam, kas ļaus virzīties uz Eiropas programmas 2030. gadam izstrādi.

Attiecībā uz īstenošanu ES finansējums palīdzēs tūrisma nozarei virzīties uz ekosistēmas ilgtspējas, noturības un digitalizācijas mērķiem. Ekosistēmas, tostarp tūrisma ekosistēma, tiks uzraudzītas ikgadējo ziņojumu par vienoto tirgu (ietilpst ES industriālās stratēģijas turpmākajos pasākumos) ietvaros.

Dalībvalstis var finansēt ieguldījumus un reformas, tostarp tūrisma nozarē, saskaņā ar Atvērto atvēršanas un noturības mehānismu (ANM) kā daļu no saviem nacionālajiem atvēršanas un noturības plāniem (NANP). No 26 NANP, kas līdz šim oficiāli iesniegti Komisijai, piecos plānos ir iekļauti īpaši tūrismam paredzēti komponenti, bet vēl vienpadsmit – ar tūrismu saistīti pasākumi.

(2. ievilkums)

ERAF darbības programmās tiek atlasīti un izmantoti kopīgi un specifiski tiešo rezultātu rādītāji, kas attiecas uz tajās plānotajiem darbību veidiem. Kategorizācijas dati liecina, ka ar tūrismu saistīti intervences pasākumi veido mazāk nekā 5 miljardus EUR (2020). Šī summa ietver vairākus darbību veidus, kas ne vienmēr veicina apmeklētāju skaita pieaugumu (ņemot vērā kopīgo tiešo rezultātu rādītāju CO09).

Turklāt dalībvalstis var izmantot programmai specifiskus rādītājus, kas var aptvert cita veida tiešo rezultātu rādītājus, kuri ir saistīti ar tūrisma intervencēm. Tāpēc atkarībā no darbību veida programmās var izmantot citus, atbilstošākus tiešo rezultātu rādītājus.

---

² Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2021) 164 final, 21.6.2021.

Kopīgā tiešo rezultātu rādītāja izmantošanu tūrisma nozarē nosaka tā nozīmīgums attiecībā uz programmās īstenoto darbību veidiem un darbībām piešķirtajām summām. Samērā nelielās summās, kas ieguldītas tūrisma darbībās, nevarēja veicināt tūrisma rādītāju plašu izmantošanu.

2014.–2020. gada plānošanas periodam tiesību akti neparedzēja kopīgus rezultātu (ietekmes) rādītājus, un līdz ar to nebija iespējams apkopot rezultātus. 2021.–2027. gada plānošanas periodā svarīgas izmaiņas ir saistītas ar kopīgu rezultātu (iznākuma) rādītāju ieviešanu.

VI Komisija piekrīt abiem ieteikumiem.

APSVĒRUMI

34. Ņemot vērā pieaugošās problēmas, Komisija piešķir resursus pēc iespējas efektīvāk, lai nodrošinātu politikas pienācīgu īstenošanu.

Minētajā laikposmā un konkrēti laikposmā no 2013. līdz 2017. gadam Komisijai kopā ar visām iestādēm bija jāsamazina štatu saraksts par 5 %, lai ievērotu 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumu³. Tam bija nepieciešama darba reorganizācija daudzos Komisijas departamentos.

Turklāt papildus nodaļai “Tūrisms un tekstilrūpniecība”, uz kuru atsaucas ERP, Komisija uzsver faktu, ka vairāk Komisijas vienību, struktūru un dienestu piedalās darbā pie tūrisma ekosistēmas. Tas jo īpaši attiecas uz grupām, kuras atbild par MVU politiku; zaļo un aprītes ekonomiku; digitālo pārveidi; vietējo un sociālo ekonomiku, radošām nozarēm; prasmēm, pakalpojumiem un profesijām, kā arī dalībvalstu attiecībām; tas arī attiecas uz dienestiem, kas atbild par savienojamību, reģionālo politiku, transportu, atveseļošanu, kultūru un sportu, kā arī daudziem citiem dienestiem.

37. Lai veicinātu atbilstību valstu stratēģijām ar kopīgo ES stratēģiju, notiek cieša sadarbība ar dalībvalstīm, strādājot pie Eiropas programmas, jo īpaši ar Tūrisma padomdevējas komitejas starpniecību.

59. Komisija uzsver, ka īpašo tematisko pamatnostādņu mērķis nebija sniegt sīki izstrādātus norādījumus projektu sociālekonomiskajam novērtējumam.

61. Kopējā atbilde uz 61., 62. un 63. punktu

Darbības programmām būtu jāatlasa un jāizmanto rādītāji, kas attiecas uz darbību veidiem. Kopīgais tūrisma tiešo rezultātu rādītājs aptver konkrētu ar tūrisma saistītu tiešo rezultātu dimensiju un var nebūt nozīmīgs visiem tūrisma ieguldījumiem.

Ja pieejamie kopīgie rādītāji nav būtiski, darbības programmās var izstrādāt un izmantot arī programmai specifiskus tiešo rezultātu rādītājus.

Komisija katru gadu publicē programmās norādītās vērtības kopīgiem tiešo rezultātu rādītājiem un ziņo par tām Atvērto datu platformā.

2014.–2020. gada plānošanas periodam tiesību akti neparedzēja kopīgus rezultātu (ietekmes) rādītājus, un līdz ar to nebija iespējams apkopot rezultātus. 2021.–2027. gada plānošanas periodā svarīgas izmaiņas ir saistītas ar kopīgu rezultātu (iznākuma) rādītāju ieviešanu.

64. Kopīgais tūrisma nozares tiešo rezultātu rādītājs nebija paredzēts, lai aptvertu visus tūrisma ieguldījumu tiešo rezultātu veidus.

2014.–2020. gada kohēzijas politikas *ex post* novērtējums aptvers ieguldījumus aptuveni 350 miljardu EUR apmērā, no kuriem ar tūrisma saistītie ieguldījumi veido aptuveni 1,4 %.

---

³ Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra IESTĀŽU NOLĪGUMS par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību (2013/C 373/01).

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

1. ieteikums. Paredzēt jaunu stratēģiju ES tūrisma ekosistēmai ar skaidru mērķi atbalstīt ieguldījumus, kas veicina ilgtspējīgāku tūrisma

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Tas ir saskaņā ar pašreizējiem centieniem izstrādāt Eiropas Tūrisma programmu 2030. gadam, kas neaprobežojas tikai ar atbalstu ieguldījumiem, kuri veicina ilgtspējīgāku tūrisma veidu. Papildus ilgtspējai galvenie mērķi ir noturība un digitalizācija. Komisija uzsāka līdzradīšanas procesu tūrisma pārkārtošanās ceļam, kas ļaus strādāt pie Eiropas programmas 2030. gadam.

2. ieteikums. Iedrošināt dalībvalstis piemērot atlasē procedūras ERAF finansētiem tūrisma ieguldījumiem, lai atbalstītu šo jauno stratēģisko virzienu

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas (KNR)⁴ 73. pantu par atlasē kritēriju noteikšanu un projektu atlasē atbild vadošās iestādes. To darot, vadošajām iestādēm cita starpā būtu jānodrošina atlasēto darbību atbilstību programmai, tostarp to saderību ar attiecīgajām programmas pamatā esošajām stratēģijām, kā arī jāsniedz rezultātīvs ieguldījums programmas konkrēto mērķu sasniegšanā.

Saskaņā ar KNR 40. panta 2. punktu metodoloģiju un kritērijus, ko izmanto darbību atlasē, apstiprina uzraudzības komiteja. Komisijas pārstāvji uzraudzības komitejas darbā piedalās kā uzraudzītāji un padomdevēji (KNR 39. panta 2. punkts). Tomēr nav juridiska pienākuma izskatīt un īstenot Komisijas ieteikumus.

Turklāt konkrētie atlasē kritēriji ir atkarīgi no tās programmas intervences loģikas, saskaņā ar kuru tiek sniegts atbalsts tūrisma projektiem (sk. jo īpaši KNR 22., 28. un 29. pantu, kā arī ERAF regulas 30. un 39. apsvērumu).

Komisija ir gatava izplatīt jaunus stratēģiskos virzienus un 2. ieteikumā ierosinātos pamatprincipus KNR ekspertu grupā, kurā ir pārstāvētas dalībvalstis. Nosakot projektu atlasē kritērijus saskaņā ar KNR 73. panta tiesību normām, dalībvalstīm būtu jāņem vērā šie stratēģiskie virzieni un pamatprincipi saistībā ar vietējo kontekstu un programmu prioritātēm.

Pamatojoties uz dalībvalstu apzinātajām vajadzībām un pēc savas iniciatīvas, vadošās iestādes savās programmās var izmantot pieejamo tehnisko palīdzību, lai atbalstītu projektu sagatavošanu, piemēram, saistībā ar vajadzību novērtējumu vai sadarbības jautājumiem.

(4. ievilkums) Visbeidzot, saskaņā ar KNR 73. panta 2. punkta d) apakšpunktu vadošajai iestādei ir jāpārlicinās, ka atbalsta saņēmējiem ir nepieciešami finanšu resursi un mehānismi, lai nodrošinātu darbības finanšu stabilitāti.

77. Kopīgā tiešo rezultātu rādītāja izmantošanu tūrisma nozarē nosaka tā nozīmīgums attiecībā uz programmās īstenoto darbību veidiem un darbībām piešķirtajām summām. Samērā nelielās tūrisma darbībās ieguldītās summas nevarēja veicināt tūrisma rādītāju plašu izmantošanu.

---

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai.

2014.–2020. gada plānošanas periodam tiesību akti neparedzēja kopīgus rezultātu (ietekmes) rādītājus, un līdz ar to nebija iespējams apkopot rezultātus. 2021.–2027. gada plānošanas periodā svarīgas izmaiņas ir saistītas ar kopīgu rezultātu (iznākuma) rādītāju ieviešanu.